

**Українська інженерно-педагогічна академія
Наукова бібліотека**

**КРУТИ – НЕЗАБУТНІЙ
ПОДВИГ**

/віртуальна презентація книги/

2024

Легенда КРУТ

У тривожні й неповторні січневі дні, коли з півночі на українську землю наступала більшовицька армія Муравйова, в серцях юнаків міста Києва з'являлося якесь дивне почуття, якісь нечутні голоси кликали їх на чин, на бій.

Кожна нова звістка про зайняте більшовиками українське місто, про розстріляних українських селян і представників української інтелігенції змушували насторожувати українську молодь, майбутніх Крутянських героїв. Ця молодь знала, що саме їй доведеться кинути все їй дороге, все, що людина може мати у житті, і йти назустріч ворогові боронити проголошену 22 січня 1918 року незалежність Української держави, яку оборонити не готові були її батьки.

Одного дня, у пам'ятні січневі дні, брудні ешелони завезли їх під станцію Крути, за котрою ховалося те невідоме, що несло із собою трагічний бій, бій, який став символом для української молоді всіх поколінь. Напевно, в останню передкрутянську ніч не один із них згадував обличчя своїх рідних і близьких, своєї дівчини, до якої відчув першу юнацьку любов. Але у душі й серці понад усе вирізьблювались сім літер — УКРАЇНА. Ця віра надихала піднятися проти у двадцять разів сильнішого ворога, досвідченішого у боях, а після трагічного бою дала сили недобитим і пораненим не просити милості, а геройськи, у муках і стражданнях умирати.

ІСТОРИЧНА ПОДІЯ, ЗАКАРБОВАНА У СЛОВІ

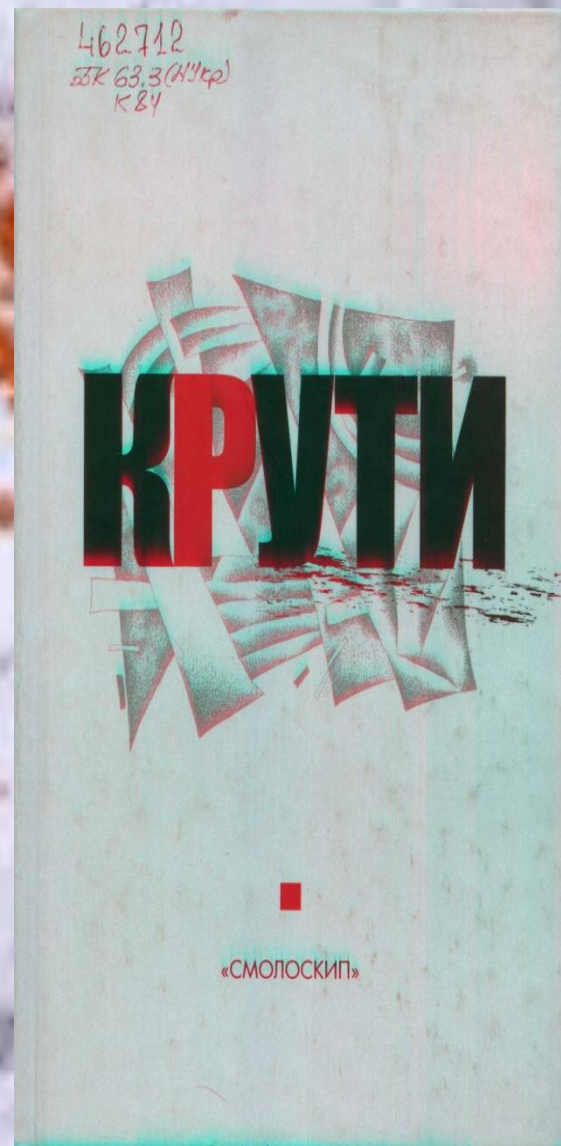
К-84 Крути: Збірка у пам'ять героїв Крут / Упор. Зінкевич О., Зінкевич Н. — К.: Смолоскип, 2008. — 422 с.

ISBN 978-966-8499-88-3

29 січня 1918 року відбулася надзвичайно трагічна подія в українській історії — бій під Крутами. Уряд УНР, опинившись без війська, кинув на протистояння з російською армією, що йшла на Київ, кілька сотень погано озброєних українських студентів та гімназистів. Майже всі вони полягли у нерівному бою. Цей бій отримав величезне символічне значення — і саме його намагалися розкрити упорядники цієї книги.

До збірки «Крути», виданої «Смолоскипом» до 90-річчя бою, увійшли найрізноманітніші матеріали. Це й історичні матеріали та статті, в яких розкривається хід та причини трагедії, і художні твори, але насамперед — публіцистика різних часів. Найцінніша частина книги — спогади нечисленних учасників бою, яким вдалося вижити.

Багато матеріалів, узятих із важкодоступних діаспорних видань, публікуються в Україні вперше. Книга розрахована на широке коло читачів, зокрема молодь.

Знайдіть відповідь на питання

Іван Ільєнко

ЧОМУ КРУТИ?

Крути, 29 січня 1918 року... Символ героїзму та відданості нашого юнацтва і символ національної трагедії та безпечності. День великого чину визвольних змагань і патріотичного запалу молоді та водночас і день непростого безчиння провідників нації, очі яких, з одного боку, ще й досі, за інерцією насадженого впродовж віків рабства, були затемнені знавіснілою тінню двоглавого орла, а з другого — осліплені й загіпнотизовані соціалістичною утопією, вірою в шляхетність російської демократії, котра нарешті сама зніме налигач з української шиї.

Чому це цікаво?

ПРО ЗБІРНИК «КРУТИ»

Наш збірник поділяється на тематичні розділи:

I — матеріали і спогади учасників бою під Крутами.

II — «На Аскольдовій могилі поховали їх» — матеріали про похорон Крутянців на Аскольдовій могилі.

III — «Легенда Крут» — статті про бій під Крутами.

IV — «Присвячується героям Крут» — поетичні твори, присвячені загиблим юнакам, написані у різний час.

Додатки — анотований покажчик імен, бібліографія матеріалів і документів про бій під Крутами, які зберігаються і є доступними для зацікавлених осіб у Музей-архіві українського самвидаву при видавництві «Смоло-скип» у Києві.

ХТО ВОНИ – ГЕРОЇ КРУТАМ?

Аверкій Гончаренко,
командуючий босм під Крутами.

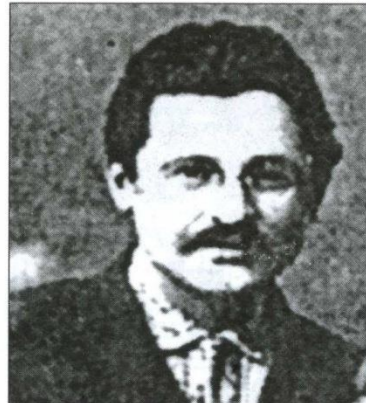
Володимир Шульгин,
загинув у бою під Крутами.

Микола Ганкевич,
загинув у бою під Крутами.

Григорій Пипський,
загинув у бою під Крутами.

Іван Шарій,
учасник бою під Крутами.

Ігор Лоський,
учасник бою під Крутами.

Іван Сорокевич,
загинув у бою під Крутами.

Осип Твердовський,
учасник бою під Крутами.

Легенда КРУТ

М. Верес

КРУТИ

Зима. Студить. Снігів тороси.
На них — червона піль,
Спинив похід орди матросів
Палких сердець куринь.

Чорніє шлях. І сунуть лави,
І хтось уже вмира.
І наче грім, лунає «Слава!»
І кат кричить «Ура!»...

Огонь... Дими... Як злива, стріли
І ряд цілий упав,
Вони ж несли свій прапор сміло, —
Сини безстрашних лав.

А ворог сік... Вістки скорботні
Пливли, казали всім:
На смертний бій ішло три сотні,
З трьохсот — вціліло сім...

Та сніг розтав. Понад байраком
Блакить і сонце знов,
Лише в житах ростуть не маки —
Цвіте юнацька кров.

А вітер їх довкруг рік-річно
Збира у пишний жмут.
Плете з квіток легенду вічну
Про чин героїв Крут.

1962

Олександр Клинка. Бій під Крутами. 1936 р.

Присвячується ГЕРОЯМ КРУТ

Дажбожич

КРУТИ

Скипіло образою серце юнацьке —
І триста із кращих, найкращих пішло,
Згадавши за предків, за славу козацьку
Зогиджене місто і темне село...

Пішли і понесли у жертву державі —
Всю радість юнацтва, кохання та кров.
І сяєвом дивним в кривавій заграві
Ненависть зайнялась, заблисла любов!

Хай з півночі сунуть кацапські валки,
Мов орди монголів, мов гунів стада,
Хай грозить їм привид далекої Калки,
Когорта завзяттям горить молода.

Назустріч шість тисяч нащадків Андрія,
Від жаху застигли лани біля Крут!
Бо триста, лиш триста (хоч світить їм мрія)
Завмерли у лаві залізній і... ждуть...

Бій бачив лиш Крутів будинок низенький.
Залякані села, німії поля...
Шість тисяч і — триста — страшні ті обценьки!
І жертву приняла козацька земля!..

Та прийде пора: знов заграють гармати.
Їх гомін могутній вітри понесуть...
В дні бою і слави, в дні помсти-відплати.
Порвем мільйони легендою Крут!

Могила Крутянців
на Аскольдовій
могілі у Києві.

Використані зображення

1. https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcRtjM3Q26YkxzBUr9YuO4RAhiHJXY9RHT_sPQ&usqp=CAU
2. https://img.pravda.com/images/doc/b/7/b72456c-zyma1300_690x387.jpg

Збірка чекає на Вас!

м. Харків, вул.

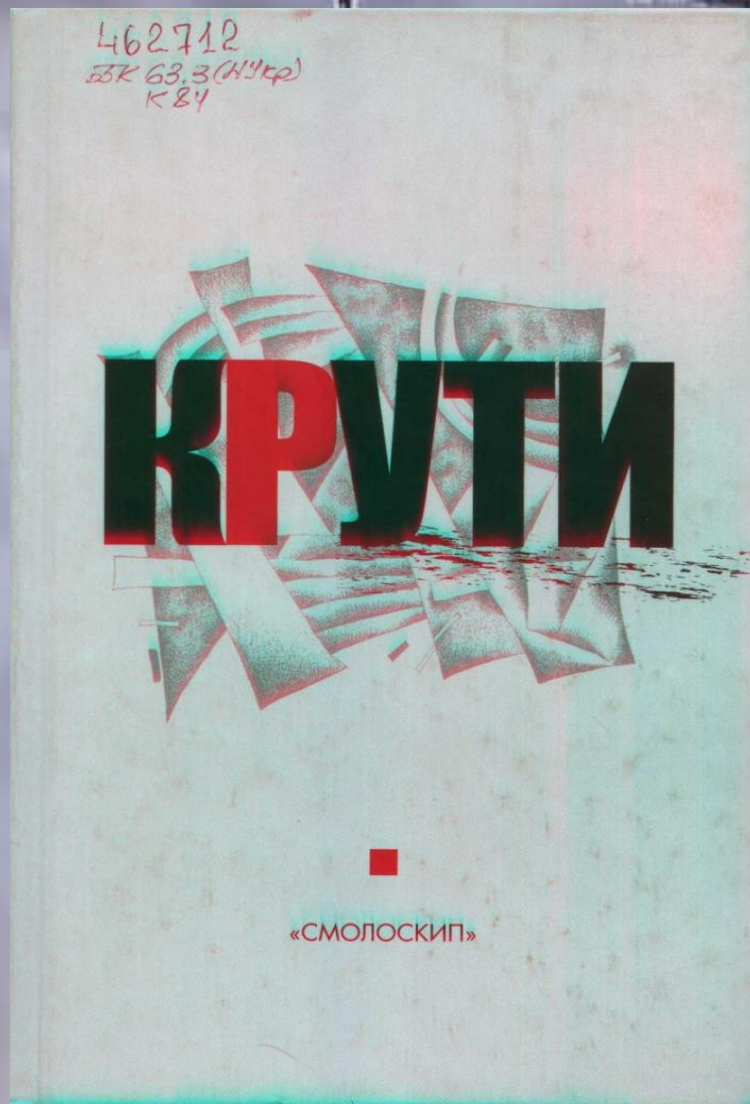
Університетська, 16

2 корпус

Наукова бібліотека УІПА

Презентацію уклала:

Л. Г. Бакуменко

Дякуємо за увагу!

